

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expositio mysteriorum misse et verus modus rite
celebrandi**

Guilelmus <de Gouda>

Dauentrie, 1504

Jn introitu misse [et] in principio cogita ac diligenter mente peracta [et]
ora.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31233

Jesu bone, qui ueste purpurea lacerata et derisoria indui a iudeis
sic miserabiliter coronatus, et tanquam abomiabilis et leprosus voluisti
presentari, intime te deponere illa mirabilem vultus cui formam cordi
meo perspicaciter imprimas, et ardenter infegas qualem visus es illa
hora habuisse. Qui viuis tecum.

¶ De corona quam presbyter in capite defere.

Jesu bone rex celestis, quoniam caput tuum plus quam mille puncturis coro-
na de spinis voluisti vulnerari, fac me spinis contritum in conscientia dig-
nare compungere a te merear in celestib[us] coronari. Qui viuis tecum.

In preparatione calicis

Let imposuerit aque tres aut duas guttas in unum dicet **De latere**
domini nostri Iesu Christi exiuit sanguis et aqua, quem preciosissimum liquorem illi
us deifici lateris influi peto in cor meum in hoc stupenda sacrificio ut dignus
meremur confidere et veraciter perficere. **Dicitur** confiteor dominus aucto-
rare parum flexis genibus legat deuote et attrente. **Veni sancte spiritus** reple-
tuorum tecum, ut velit in eo accedere igne amoris, quo possit per te in conscientia
omne fienda cōburere. **Unus** sicut accessurus Aaron ad scamnum prius
vitulum pro peccato obrulitur. **Levi. ix.** Et in sanguine eius digitum tinxit. **Sic**
sacerdos euangelicus legit confiteor anno misericordiam, et offert vitulum id est spiritum
contribulatum, cor contritus dolore peccatorum, quod deus nunquam despicit et in
sanguine Christi tingit digitum id est affectum cum interiori dolore con-
tritionis et compassionis sanguis Christi fusi pro peccatis nostris, quod eius sang-
uine mandans conscientie nostrae. **P**ost accedat deuotus ad altare tamquam
in holocaustu igne divini amoris accessum. Et osculet altare id est Christi
stigma crucifixum per altare signatum. **I**pse enim est altare ad quod sacerdos celebra-
turus intrabit, et tunc dicat. **O**scule me osculo oris sui, id est dulcis eius a-
moris inspiratio. **E**t dum imaginem crucifixi oscula cogitet per osculatur
vultus lateris Iesu et impetrat os suum in vultus lateris eius, et ipse dicit tibi. **V**ulnerasti cor meum soror mea tecum. **I**stis sic gactis sequitur
officium missae. **U**nus tota vita Christi in hoc seculo quasi una solennissima
missa fuit, quod omnia (que Christus fecit aut passus est) nobis in memo-
ria fuerunt. **E**t ergo tota missa est representativa totius vite Christi.
Tota procedens passionem eius representat usque ad canonem sancti Teigit, et
ibidem representatur passio eius usque quo dicitur. **Pax domini sit semper vobis**
ibi representatur eius resurrectio, et sit consequenter memoria incarnationis
eius. **A**nte introitum missae.

In introitu missae et in principio cogita ac diligenter mente
peracta et ora.

Ater in diuinis iusticia sua exigente contra me mortis tulit
sententiam. **G**enesis. 9. **Q**uacunq[ue] die coquendis de fructu
ligni scientie boni et malii mortis morientur. **A**udiuit hoc unigenitus pa-

eris et exiit de sinu patris naturam nostram mortalitatis induens, asperius cinere, carens ueste, nudus pedes, flens et eiulans quod damnatur et ego seraulus. Sed pater misericordia motus est ineffa bili charitate tradidit pro me filium suum unigenitum dicens mihi. Accipe filium meum et da eum pro te, filius vero qui perpetua charitate me dilexit mihi dixit. Accipe me et redime me, et da me pro te. Etiā pater misericordia motus propter numerum desiderii et clamorē patrū et prophetaz in limbo, et preci puebtē Marie virginis affectū. Nam in aduentu angeli ea salutantis inclinatis genib⁹, et eleuat⁹ puris manib⁹ erectis in celū oculis ad patrem misericordiaz totā in deū eleuatā per incarnationē sui filij deuotissimas p̄ces cū lachrymis fudisse credimus; ut dicit Albertus magnus. Mittit igit altrissimus filius ab arce patris ad virginē Mariam ad maximā et extremā humilitatē, quod Deus quo nihil ē sublimius coniungit limo nrē mortalitatē, quo nihil est vilius. Intravit in uterum virginis Marie in quo hō factus est instar pomelli nouē requeuit mē sibi cōstrictus et p̄olutus. Etiā ut alter Sampson in spōse sue gremio ex nūnio amore infatuatus fortitudine sua p̄uatus est, et hoc norat in troitus missus id ē hostie siue filij dei missio in utez virginis.

¶ Seq̄tur versus siue potius psalmus

Versus, quod puer erit se ab utero matris et venit in mundū et cogita quod christū videas nascentē ex utero virginis in nocte, quod puero nato in diuersorio de virginē Maria in stabulo fetido iacenti, et membra sua ex frigore cōtrahēti. Juxta illud ps. Et factus sum sicut uer in pruina angeli psallebat, et Maria ipm adorabat, et lacte suo ipm nutriebat. Et non a merito patri et filio et spiritui sancto gloriā inferimus, dicētes cōiter Gloria pri, eo quod incarnatōem filij operi sunt pater filius et spiritus tuus, ideo stabimus nos tremuli eisdē inclinantes. Hic erat in principio et ceterum. Hic nota pias lachrymas quas christus infans mox natus pro p̄cis nr̄is emisit, deploras miseriā hūane cōditōis, et sic nulla videt ei cōpetere glā que est clara cū laude leticia, et tamen est sibi gloria, si fut̄ erat in principio, ita nūc et semper et in secula seculoꝝ, quod fuit cōphenitor et viator. Et ista pias lachrymas, pro nobis emisit, ut nos in suū accenderet amore. Quē mater pānis inuoluēs, et stricta ligās fascia, yberibus, lacrās virginē in p̄sepio reclinavit Logita quod Iesum in p̄sepio videas iacentē et vagientem.

¶ Repetitio introitus

Nota circumcisionem que facta est die octaua, eo quod octaua dies est repetitio prime diei. Videnter considera parvulum Iesum immo eternum deiverbum pre dolore vulneris circumcisionis miserante vagientem. Quanta compassionē viscerum et effusione lacrāymarum virgo mater nitib⁹ tur blandiri parvulo. Et ipsum plorantem consolari, et consolari yberibus et sanctis brachib⁹ p̄fisi,